

Startdocument project Sterke Lekdijk

DM-nummer: 1163753 – v13

Behoort bij bestuursvoorstel Start project Sterke Lekdijk – DM1153673

Inhoud startdocument

1. Waarom dit document?
2. Ambities.
3. Kaders, uitgangspunten en spelregels.
4. Sturing en verantwoording.

Waarom dit document?

De versterking van de Neder-Rijn- en Lekdijk is een grote uitdaging, want deze dijk is niet zomaar een dijk. Het is een dijk met een rijke historie, prachtige natuur en een geweldige plek voor recreatie en ontspanning. Er wonen talloze mensen en er is veel bedrijvigheid. Het zijn voorbeelden van de vele belangrijke waarden rondom de dijk, die een zorgvuldig en goed onderbouwd plan voor de versterking noodzakelijk maken om deze waarden te bewaren.

Tegelijkertijd biedt de versterking ook een geweldige kans. Een kans om al deze waarden niet alleen te bewaren, maar waar nodig en mogelijk ook te vergroten, te verbeteren of te ontwikkelen. Daarom leggen we bij de start van dit project een aantal duidelijke ambities vast die sturing geven aan de realisatie van de opgave.

Niet alles zal mogelijk of haalbaar blijken. Soms is er letterlijk geen ruimte voor extra ontwikkeling. Ook is er voor bijvoorbeeld sommige meekoppelkansen aanvullende financiering nodig. Daarom zijn in dit document ook een aantal belangrijke uitgangspunten en kaders weergegeven.

Tenslotte is het belangrijk om vooraf heldere kaders af te spreken hoe we de dijkversterking realiseren, zowel binnen onze organisatie als met onze omgeving. Door in dit startdocument aan te geven hoe sturing en verantwoording plaatsvindt, zijn de condities geschapen om op een doordachte en beheerste wijze de opgave te realiseren. Het startdocument beschrijft de ambities, uitgangspunten en kaders die van toepassing zijn op de dijkversterking. De argumentatie en nadere onderbouwing daarbij vindt u terug in het bestuursvoorstel.

Ambities

Als beheerder van de dijk spreken we ambities uit over de volgende thema's:

1. Werken aan veiligheid
2. Omgeving en participatie
3. Innovatie
4. Duurzaamheid

1. Werken aan veiligheid

Rond het thema 'veiligheid en techniek' hanteert het waterschap de volgende ambities, uitgangspunten en kaders:

Ambitie 1. *Veiligheid voorop: zo veel mogelijk veiligheidswinst behalen (hoofddoelstelling)*

Bij dijkversterking gaat het om de veiligheid van Nederland tegen een overstroming. Het streven om de dijk toekomstgericht veilig te maken en te houden is zeer sterk. Alle andere belangen en wensen zijn daarom hieraan ondergeschikt. Dit betekent niet dat andere belangen onbelangrijk zijn, maar een vermindering van het benodigde veiligheidsniveau of het streven daarnaar is niet aan de orde.

Ambitie 2. *Tempo: voortvarend maar niet overhaast.*

De nieuwe Waterwet bepaalt dat per 2050 alle primaire keringen in Nederland aan de gestelde normen dienen te voldoen. Gezien het belang van deze dijk voor een groot gebied nemen we een korter tijdsbestek. Dit is in lijn met de richtlijn van het HWBP, waar op basis van urgentie projecten worden gerangschikt. De Lekdijk staan hoog in deze lijst, vooral vanwege de grote schade die mogelijk kan ontstaan bij een overstroming.

Tegelijk vinden we het belangrijk om zorgvuldig en weloverwogen de beste oplossing te vinden, samen met belanghebbenden. Hier nemen we voldoende tijd voor. Ook is het belangrijk dat de organisatie projecten efficiënt en goed beheerst kan uitvoeren. Het doel om snel de Lekdijk weer aan de norm te laten voldoen is zeer belangrijk, maar niet ten koste van alles.

2. Omgeving en participatie

Naast de veiligheidsopgave zijn er ook vele ruimtelijke kwaliteiten, in een complexe combinatie van aspecten als stad, landschap, cultuurland of natuur. De dijk is daarmee een 'drager van waarden', waar we rekening mee houden. Vanuit het thema omgeving hanteren we de volgende richtinggevende ambities, uitgangspunten en kaders:

Ruimtelijke kwaliteit en meekoppelkansen

Een goede ruimtelijke inpassing van maatregelen aan de dijk is een wettelijke eis en daarmee vanzelfsprekend onderdeel van de dijkversterking. Met inpassing wordt bedoeld dat na het werk de dijk weer netjes achterblijft. Het waterschap wil de lat hoger leggen en heeft daarvoor de volgende ambitie:

Ambitie 3. *Met de dijkversterking streven we ernaar zo veel mogelijk maatschappelijke meerwaarde te creëren.*

- Hiervoor nodigen we omgevingspartijen actief uit om zo veel mogelijk meekoppelkansen te realiseren in, door en met de omgeving. Onder meekoppelkansen verstaan we: "het toevoegen van extra kwaliteit / integraal meenemen van lopende of toekomstige ambities, wensen of (ruimtelijke) ontwikkelingen van andere initiatiefnemers".
- Het verhogen van de bestaande ruimtelijke kwaliteit is geen zelfstandig doel van het waterschap zelf, maar we spannen ons in om met en door de omgeving geuite ambities onderdeel te laten uitmaken van de dijkversterking of hier op een specifieke wijze rekening mee te houden als raakvlakproject.
- Kwaliteit betekent ook dat lokaal maatwerk mogelijk is, binnen een project overstijgende visie van herkenbaarheid en samenhang ("Een dijk die past in haar omgeving, geen eenheidsworst")
- We maken gebruik van de inzet van een kwaliteitsteam als middel om de landschappelijke inpassing en vormgeving te borgen en waar mogelijk te verhogen. De opdrachtformulering en inzet worden afgestemd met provincies en gemeenten en gebeurt onder meer op basis van een ruimtelijk kwaliteitskader. Bemensing van het team vindt plaats samen met de Rijksadviseur fysieke leefomgeving en de Provinciaal adviseur ruimtelijke kwaliteit.

Ontwikkeling en het creëren van maatschappelijke meerwaarde zijn onderdeel van het gebiedsproces. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de inzet van kwaliteitsateliers. De wijze waarop is verschillend per deelproject.

Participatie en communicatie

Het waterschap werkt vanuit de visie "De dijk is van ons allemaal". Naast een *veilige* dijk is de Lekdijk ook een *mooie* dijk of simpelweg *mijn* dijk. Daarom hanteren we de volgende ambitie:

Ambitie 4. *Vanaf de start van projecten werken we samen met bewoners en andere belanghebbenden vanuit de overtuiging dat dit leidt tot betere en breed gedragen oplossingen.*

- Vanaf het begin van projecten denken en werken belanghebbende partijen mee vanuit de visie dat “samen met” leidt tot betere en breed gedragen oplossingen. We werken in vrijheid en vertrouwen om gezamenlijke doelen te realiseren.
- Hierbij hoort een open communicatiestijl. We gaan pro-actief de dialoog met de omgeving aan.
- We zijn daarbij duidelijk over de ruimte die er wel of soms ook niet is voor samenwerking.
- Indien samenwerking met andere partijen bij het (deel) project meerwaarde heeft en kansrijk is, maken we met de betrokken partijen vooraf heldere afspraken over.
- We anticiperen op de Omgevingswet als toekomstig kader. We werken daarom onder meer zo veel mogelijk in lijn met omgevingsvisies in het gebied, die reeds bestaan of worden uitgewerkt.

3. Innovatie

Innovatie is de motor tot verbetering. Vernieuwing is geen doel op zich, maar soms zijn bestaande oplossingen niet toereikend (genoeg). Innovaties kunnen bijvoorbeeld een middel bieden om subtieler, doelmatiger of soberder de dijk op sterkte te brengen, waardoor we bijvoorbeeld huizen of tuinen kunnen sparen of de omgeving minder belasten.

Naast de dijkversterking heeft het waterschap andere opgaven die verband houden met de dijk. Zo wordt door onze omgeving steeds explicieter gevraagd naar verbinding met andere disciplines zoals ruimtelijke ordening, natuurbeheer of energievoorziening. Dat vraagt meer dan ooit om vernieuwing, creativiteit en innovatie. Het waterschap heeft daarom de volgende ambitie:

Ambitie 5. *We creëren in hoge mate ruimte voor innovatie en ontwikkeling.*

Dit doen we door:

- Het bieden van (experimenteer)ruimte aan marktpartijen om praktijkervaring op te doen met nieuwe oplossingen en technologieën. Hierbij nodigen we uitdrukkelijk uit om innovatieve technieken voor te stellen, altijd met als doel om tot de beste oplossing te komen.
- Door onze kennis en ervaring te delen met andere partijen, zoals kennisinstellingen, overheden, bewoners en het bedrijfsleven;
- Het werken met moderne contractvormen, waarbij we bijvoorbeeld in samenspraak met markt of maatschappij tot nieuwe vormen van samenwerking komen. We stellen zo veel mogelijk functionele eisen, bijvoorbeeld ten aanzien van de uiterste- en de bruikbaarheidsgrenstoestand.
- Te onderkennen dat innoveren mensenwerk is. Innovatie kan tot wasdom komen in een open, constructieve werksfeer waarin nieuwe ideeën en meedenken door bewoners en anderen worden gewaardeerd. Nieuwe ideeën betekent ook dat deze niet altijd zullen slagen. We gaan hier rationeel en weloverwogen mee om.
- Innovaties waarvan het maatschappelijk en financieel perspectief groot zijn, zullen we voorrang geven. Innovaties die niet snel kostenneutraal zijn, zullen we evenwichtig afwegen, op basis van kosten-baten en maatschappelijke meerwaarde. Tenslotte heeft het waterschap de wens om de zichtbaarheid van onze innovaties verder te vergroten.

4. Duurzaamheid

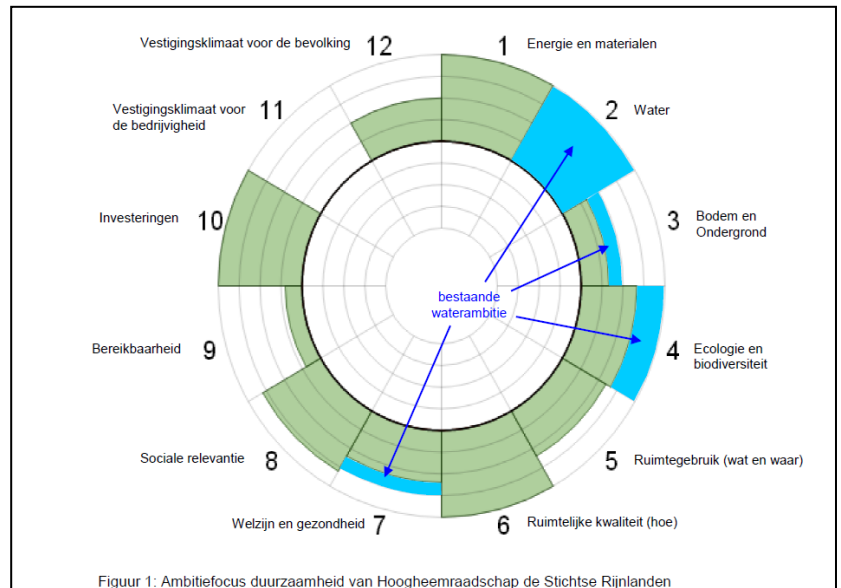
Op 10 juni 2013 ondertekenden het ministerie van I&M, Rijkswaterstaat en een aantal andere partijen, waar onder de Unie van Waterschappen, diverse kennisinstututen en het bedrijfsleven een Green Deal voor duurzame Grond- Weg- en Waterbouw (GWW). Met deze Green Deal wordt de overgang naar een duurzamere GWW-sector versneld. Het doel is om in een zo vroeg mogelijke fase van een project onderwerpen als energiebesparing, leefbaarheid en beperking van materialen- en grondstoffenverbruik mee te nemen in projecten.

Duurzaamheidsagenda

In de (nog vast te stellen) Duurzaamheidsagenda heeft het waterschap zichzelf hierop een ambitie gesteld. De Duurzaamheidsagenda is daarmee het generieke kader voor het project Sterke Lekdijk. Hierin staat onder meer dat het waterschap niet wil afwentelen naar anderen, straks of elders, maar samen oplossingen in het hier en nu wil ontwikkelen. Deze ambitie richt zich op de volle breedte van duurzaamheid met een focus op een aantal onderwerpen die aansluiten bij het waterschapswerk.

AMBITIE 6 *Het waterschap heeft hoge duurzaamheidsambities op de onderwerpen:*

- 1 → Energie en materialen
- 4 → Ecologie en biodiversiteit
- 5 → Ruimtegebruik (wat en waar)
- 6 → Ruimtelijke kwaliteit (hoe)
- 8 → Sociale relevantie
- 10 → Investerings
- 7 → Welzijn en gezondheid (middelhoge ambitie)
- 12 → Vestigingsklimaat voor bevolking (middelhoge ambitie)

Dit geven we in de dijkversterking vorm door:

- Duurzaamheid maakt als thema een vanzelfsprekend onderdeel uit van besluiten en werkzaamheden, zoals het Projectbesluit of bij de aanbesteding van werkzaamheden.
- We gebruiken binnen de (deel)projecten de tools zoals die ontwikkeld zijn binnen het programma 'Duurzaam GWW'.

Social Return

Social return (voorbeeld van duurzaamheid) wordt ingezet conform beleid van het waterschap. Social return maakt onderdeel uit van de selectiecriteria voor de aanbesteding van de realisatiefase.

In lijn met onze ambities voor innovatie zien we dat voor oplossingen op het gebied van grondstoffen, duurzaamheid en klimaat ook innovatiekracht nodig is. Dit juichen we toe en creëren daarom ruimte voor nieuwe ideeën daar waar mogelijk en zinvol.

De pagina's 5 t/m 10 bevatten informatie vanuit het bestuursvoorstel en/of bijlage 1, zodat het startdocument in de toekomst te gebruiken is als compleet en volledig naslagwerk (en ook als zodanig wordt vastgesteld). Een deel van de informatie is nieuw toegevoegd en daarom grijs gearceerd.

Uitgangspunten en kaders

Voor de dijkversterking gelden de volgende uitgangspunten en kaders. Vanuit het HWBP is het project Sterke Lekdijk gebonden aan specifieke voorwaarden voor werkwijze en beheersing, welke gebaseerd zijn op de MIRT-werkwijze¹. Tegelijkertijd zijn binnen HDSR beleid en kaders vastgesteld door het algemeen bestuur (zoals delegatiebesluit, planning- en controlcyclus, etc.) waar de werkwijze vanuit het HWBP moet worden ingepast. Daar waar de kaders nog niet bestaan of onvoldoende concreet zijn, worden deze nader ontwikkeld.

Hieronder weergegeven zijn de belangrijkste kaders die gelden bij de start van het project Sterke Lekdijk en van kracht zijn voor alle deelprojecten:

Externe kaders	Omschrijving
Gewijzigde Waterwet (per 1 januari 2017 van kracht)	De Waterwet bevat een nieuwe veiligheidsbenadering op basis van overstromingskans, waarin o.a. meer rekening wordt gehouden met zowel kans als gevolg. Voor de Lekdijk is de norm verhoogd.
Financieringsregeling HWBP d.d.10 maart 2014	Deze regeling bevat de voorwaarden en eisen waaraan moet worden voldaan om projecten te financieren vanuit het HWBP. Projecten kunnen voor 90% worden gefinancierd uit het HWBP (van verkenning tot en met realisatie). Bij het inzetten van innovaties is dat 100%. Een wijziging van de huidige financieringsregeling HWBP (2014) is in voorbereiding, waarmee o.a. pre-verkenning en programmakosten (deelproject overstijgende kosten) subsidiabel zijn. Voorwaarde voor het beschikken is opname in de jaarlijkse landelijke programmering HWBP. Het mechanisme van jaarlijkse programmering HWBP is beschreven in het programmaplan HWBP. Een nadere toelichting is opgenomen in bijlage 1.
Programmaplan en programmering HWBP 2017-2022	Het programmaplan bevat kaders voor sturing en beheersing voor het landelijke HWBP. Een onderdeel hiervan is een jaarlijks voortrollend programma en prioritering van projecten. De landelijke programmering HWBP wordt vastgesteld door de stuurgroep HWBP, na bestuurlijke consultatie bij de waterschappen. Voorwaarde voor opname op de programmering HWBP is toetsing van de veiligheidsbeoordeling door ILT.
Omgevingswet (mogelijk van kracht vanaf 2019)	Nog in ontwikkeling, maar naar verwachting van kracht vanaf 2019. Belangrijk aspect is dat het waterschap het Projectbesluit voor de dijkversterking neemt en de provincie dit besluit toetst. Het bevat ook duidelijke richtlijnen voor participatie met de omgeving. In de voorgestelde aanpak wordt hierop geanticipeerd.

Tabel 1: externe kaders

¹ Het kader Hoogwaterbeschermingsprogramma is namelijk gebaseerd op het kader Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) dat het Ministerie van Infrastructuur en Milieu voor zijn eigen projecten kent.

Interne kaders en werkwijze	Omschrijving
Delegatieregeling 2014	Regeling waarin de bevoegdheid tot het vaststellen van een projectplan volgens artikel 5.4 Waterwet wordt gedelegeerd aan het dagelijks bestuur. Vaststelling van een projectplan voor het project Sterke Lekdijk valt onder artikel 5.5 Waterwet en is een bevoegdheid van het algemeen bestuur.
Regeling met betrekking tot de organisatie van het financieel beheer 2010	Regeling voor beheersing financiële processen, waaronder tot de beheersing van het proces kredietverstrekking.
Reguliere P&C cyclus.	Voor een goede (financiële) verantwoording en afweging van belangen wordt bij besluitvorming zoveel mogelijk aangesloten bij de reguliere P&C-cyclus, via onder meer de VJN en BURAP.
Duurzaamheidsagenda (nog vast te stellen)	De nog vast te stellen Duurzaamheidsagenda vormt een generiek kader voor de dijkversterking. De hierboven opgenomen ambities komen voort uit de concept-agenda. De definitieve Duurzaamheidsagenda vormt uiteindelijk het kader waarbinnen de dijkversterking plaatsvindt.
Grondbeleid en andere inhoudelijke beleidskaders	Diverse beleidsdocumenten vanuit HDSR vormen ook kaders, zoals de Nota grondbeleid.
Ruimtelijk kwaliteitskader Sterke Lekdijk	Bevat een analyse van bestaande kwaliteiten en knelpunten van omgevingswaarden en een visie op de versterkingsopgave gezien vanuit de ruimtelijke kwaliteit, zoals cultuurhistorie of natuur. Dit is op project overstijgend niveau uitgewerkt. Dit bevat geen kader rondom meekoppelkansen.

Tabel 2: interne kaders

Nader te ontwikkelen kaders ihkv Sterke Lekdijk	Omschrijving
Technische en algemene ontwerpuitgangspunten	Het is belangrijk dat tbv verkenning en ontwerp heldere uitgangspunten worden vastgesteld. Deze worden vooraf vastgelegd, zodat alle deelprojecten eenduidig werken en ontwerpen. Dit kader bevat onder meer elementen als de ontwerpfilosofie, hydraulische belastingen, LCC, uitgangspunten uit het WBI2017 en OI2014, duurzaamheid, beheer- en onderhoudsaspecten, niet waterkerende objecten (bv Kabels & Leidingen) en omgevingsaspecten.
Kaders meekoppelkansen	Met gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat is afgesproken samen koers te zetten op het verder in beeld brengen en toetsen van meekoppelkansen. Dit wordt de komende periode nader uitgewerkt, zowel op inhoud als qua proces. Mogelijk te integreren met de technische en algemene ontwerp uitgangspunten.
Notitie reikwijdte en detailniveau	Dit is een startnotitie voor het opstellen van een milieu effectrapportage. Hierin is onder meer opgenomen een beschrijving van alternatieven, de te beoordelen effecten en wijze van beoordeling en beschrijving van de te doorlopen procedure.

Tabel 3: nog te ontwikkelen kaders (niet uitputtend)

In aanvulling op deze bestaande kaders gelden de volgende uitgangspunten:

Uitgangspunten techniek

- De kaders vanuit het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma zijn uitgangspunt.
Dit betekent onder meer het gebruik van de MIRT-werkwijze (met de fasen verkenning – planuitwerking – realisatie -beheer) en het ontwerpinstrumentarium. Onderdeel van de kaders zijn ook een aantal technische uitgangspunten en kaders, zoals normering, rekenregels en maatgevende waterstanden. Deze worden apart ter besluitvorming voorgelegd in een document ‘technische uitgangspuntennotitie’ als kader voor de ontwerpfase.
- Ontwerpen zijn doelmatig.
Een van de uitgangspunten van het HWBP is dat ontwerpen ‘sober en doelmatig’ zijn. Dat wil zeggen dat alleen de kosten van maatregelen om de primaire waterkering weer aan de veiligheidsnorm te laten voldoen én de wettelijke landelijke inpassing daarvan in de omgeving, voor subsidie in aanmerking komen. Het waterschap kan expliciet overwegen om meer dan de met HWBP overeengekomen landelijke inpassing te realiseren. De kosten komen dan ten laste van HDSR of derden.
- Ontwerpen zijn toekomstgericht.
Het klimaat wijzigt, de bodem daalt op verschillende plaatsen en er worden voortdurend nieuw technische inzichten opgedaan. In de (verre) toekomst zal dijkversterking daarom opnieuw noodzakelijk zijn. De dijkversterking van nu moet daarom in het licht van toekomstige ontwikkelingen bekeken worden en uitbreidbaar zijn. Als basis hanteren we een ontwerplevensduur van 50 jaar voor groene dijken en 100 jaar voor constructies. We optimaliseren de ontwerplevensduur door de kosten voor aanleg én beheer en onderhoud te beschouwen (levenscyclusbenadering - LCC). Om overlast in de omgeving te beperken, streven we er naar om tenminste de eerste drie decennia niet terug te hoeven komen.

Uitgangspunten omgeving

- Het waterschap blijft (wettelijk) eindverantwoordelijk voor goed waterbeheer.
We hebben een positieve grondhouding naar onze omgeving maar de wettelijke taak van de zorg voor een dijk die voldoet aan de wettelijke norm staat voorop. We houden daarom in principe zelf de regie op de projecten en blijven ook altijd verantwoordelijk voor besluitvorming en voortgang.
- Een goede ruimtelijke inpassing van maatregelen is vanzelfsprekend.
We bouwen voort op het Ruimtelijk Kwaliteitskader Noordelijke Rijn en Lekdijk.
- Voor meekoppelkansen en extra wensen ter verhoging van de ruimtelijke kwaliteit dient aanvullende financiering te worden gevonden.
Voor meekoppelkansen stellen wij vooraf kaders op, zodat vooraf duidelijk is wat er kan of juist niet. Waar ruimtelijke maatregelen of kansen niet subsidiabel zijn vanuit het HWBP, is aanvullende financiering nodig.
- Indien “samen met” meer risico betekent, dan is het uitgangspunt van het waterschap om ook de risico’s te delen.
Naar de aard van de specifieke situatie maken we ten aanzien van de allocatie van risico’s expliciete afspraken met betrokken partijen.

Uitgangspunten Duurzaamheid

Voor duurzaamheid zal de (nog vast te stellen) Duurzaamheidsagenda het generieke kader vormen voor de dijkversterking.

Uitgangspunten innovatie

- De kaders van het HWBP rondom innovatie zijn uitgangspunt. Dit betekent dat de beheerder zelf bepaalt of iets innovatiefs is en of dit ingezet wordt. Dit kan meer zijn dan alleen technische innovaties, bijvoorbeeld ook procesinnovaties.
- Rondom financiering betekent dit dat het waterschap vooraf (te ontwikkelen) innovaties dient aan te geven en te onderbouwen. Het HWBP heeft geen expliciete toetsregels, maar oordeelt op basis van expert judgement.

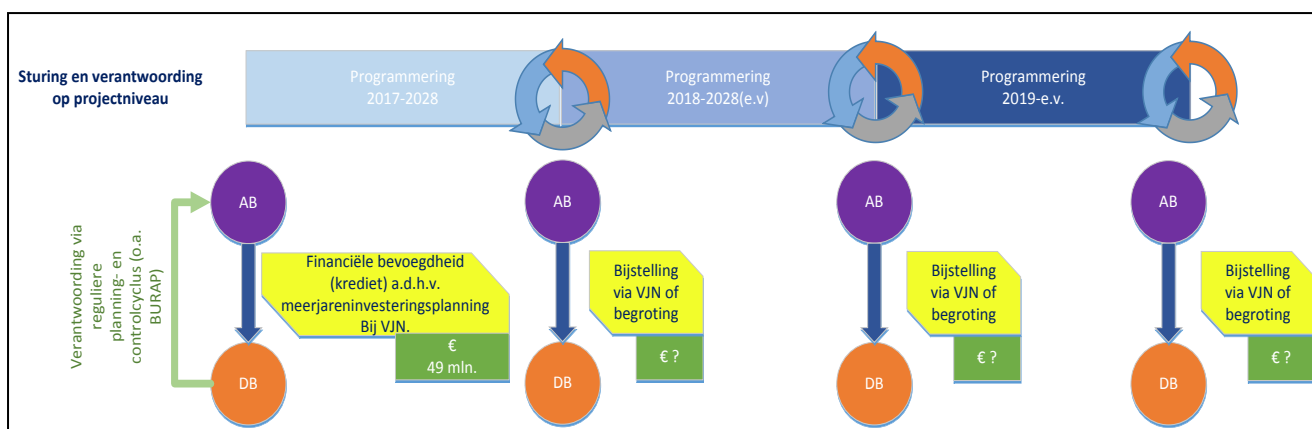
Sturing en verantwoording

De voorgestelde sturing en verantwoording is op basis van vastgestelde kaders binnen HDSR, conform HWBP-kaders en conform de reguliere (HDSR) planning- en controlcyclus. Bovendien is deze in lijn met de werkwijze rondom een GOP (HDSR) en vergelijkbaar met de werkwijzen bij dijkversterkingen van de waterschappen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Waterschap Rivierenland.

1. Sturing door het algemeen bestuur

Project overstijgend niveau

Sturing door het algemeen bestuur is gericht op het gehele project Sterke Lekdijk. Dit vindt plaats via de jaarlijkse momenten binnen de P&C-cyclus, te weten bij de VJN (blauwe pijl, figuur 1). Hiermee heeft het project een voortrollend karakter en wordt het algemeen bestuur in staat gesteld om jaarlijks bij te sturen (ronddraaiende pijlen). Verantwoording door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur vindt eveneens plaats via reguliere P&C-cyclus-momenten, onder meer via de BURAP (groene pijl).

Figuur 2: Sturing en verantwoording op deelprojectniveau

Deelprojecten

Voor de verschillende deelprojecten besluit het Algemeen Bestuur bij verschillende mijlpalen. Uitgangspunt daarbij is dat het Algemeen bestuur voor iedere projectfase aan de voorkant heldere kaders geeft en de verschillende fasen besluitvormend afrondt. Per deelproject vindt voor de realisatiefase specifiek besluitvorming plaats over het voor de uitvoering benodigde krediet.

Voor het Algemeen Bestuur betekent dit per deelproject de volgende momenten van besluitvorming:

Projectfase	Wat zijn de belangrijkste kaders bij de start van de projectfase?	Besluit ter afronding
Verkenning	Besluit Startdocument en diverse beleidskaders (hierboven beschreven)	Voorkeursalternatief
Planuitwerking	Besluit voorkeursalternatief	Projectplan Waterwet en beschikbaar stellen krediet realisatiefase
Realisatie	Projectplan Waterwet en besluit krediet realisatiefase	-

Bevoegdheden vaststelling resultaten (beslisdocumenten en inhoudelijke mijlpaalproducten)

Het hierboven beschreven model van sturing en verantwoording betekent de volgende bevoegdheden bij besluitvorming bij mijlpalen:

Aantal producten	Producten voorafgaand aan uitvoering	Ambtelijk opdrachtgever	College D&H	Commissie BMZ	Algemeen Bestuur	HWBP
1x	Startdocument met krediet voor verkenning/planuitwerking	A	A	A	B	
7x	Plan van Aanpak verkenning	A	B			€
7x	Scope, inclusief meekoppelkansen en ruimtelijk kwaliteitskader	A	B			
7x	Technische en algemene ontwerpuitgangspunten	A	B	A		
7x	Notitie reikwijdte en detailniveau (start m.e.r. procedure)	A	B			
7x	Voorkeursalternatief	A	A	A	B	
7x	Plan van aanpak planuitwerking	A	B			€
7x	Ontwerp-Projectplan Waterwet en MER	A	B			
7x	Definitief Projectplan Waterwet en MER (incl nota van beantwoording en financiële bandbreedte realisatie)	A	A	A	B	
7x	Plan van Aanpak realisatie (binnen financiële bandbreedte)	A	B			€
7x	Gunning contract realisatiefase	B				€
Besluitvorming rondom (deel)projecten dijkversterking A = advies, B = besluit, T = thema/informatieavond, €= goedkeuren beschikking						

Tabel 4 besluitvormingsmatrix

Deze bevoegdheden zijn conform eerder beschreven vastgesteld beleid en de kaders van HDSR. Dit betekent concreet ten aanzien van de rol van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur dat:

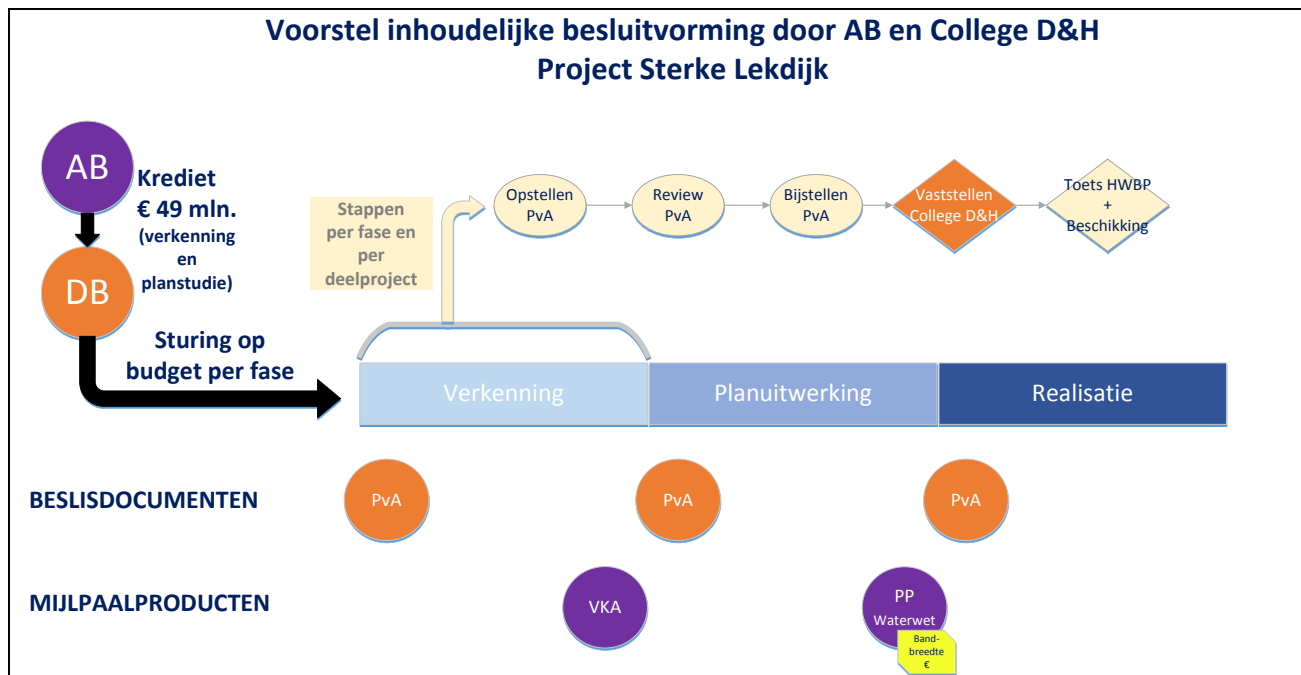
- Het algemeen bestuur stelt project overstijgende kaders vast binnen dit voorstel en kredietbesluit.
- Het dagelijks bestuur is bevoegd voor het vaststellen van plannen van aanpak per fase (pre-verkenning, verkenning, planuitwerking en realisatie) per deelproject en het beschikbaar stellen van budget per fase (binnen het reeds beschikbaar gestelde krediet).
- De commissie wordt vooraf geconsulteerd over technische en algemene uitgangspunten voor het ontwerp. Het algemeen bestuur stelt het voorkeursalternatief per deelproject vast.
- Het algemeen bestuur stelt het Projectplan Waterwet en financiële bandbreedte vast waarbinnen het dagelijks bestuur het plan van aanpak realisatie per deelproject kan vaststellen.

Hiermee is het algemeen bestuur in staat is om op (financiële) hoofdlijnen te sturen en zorgt het dagelijks bestuur voor uitwerking van deze hoofdlijnen. Voor de volledigheid wordt hierbij vermeld dat bij het definitief besluit Projectplan door het algemeen bestuur goedkeuring nodig is van de provincie. Tegen deze goedkeuring kan ook nog beroep ingesteld worden.

Rondom het voorkeursalternatief geldt dat dit een richtinggevende beslissing is die bepaalt welke oplossingen verder worden uitgewerkt in de planuitwerkingsfase. Dit gebeurt daarom in afstemming met de omgeving. Dit geldt ook voor andere tussentijdse momenten van inkadering, zoals de keuze van oplossingsrichtingen naar (kansrijke) alternatieven.

Het voorkeursalternatief is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht geen besluit, waartegen bezwaar of beroep kan worden ingediend. Het Projectplan (of toekomstig het Projectbesluit, conform de Omgevingswet) is dat wel. Dit besluit vormt de juridische basis voor de realisatiefase. Het verdient de aanbeveling om de afweging en besluitvorming in het openbaar te doen. Daarom ligt de bevoegdheid voor dit besluit bij het algemeen bestuur. Indien gewenst is deze bevoegdheid wel naar het dagelijks bestuur te mandateren. De voorgestelde werkwijze wordt tussentijds op een daartoe geschikt moment, geëvalueerd.

Hieronder volgt een visuele weergave van de belangrijkste beslisdocumenten en de eindresultaten per fase van een deelproject.

2. Sturing en verantwoording door het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur geeft sturing aan deelprojecten middels het vaststellen van een plan van aanpak per fase en per deelproject. Aan het begin van iedere fase wordt voor ieder deelproject een gedetailleerd de aanpak uitgewerkt. Dit bevat onder meer de scope, voorgestelde governance, financiën (HWBP-bijdrage, HDSR-bijdrage, externe financieringsbronnen, mogelijke voorfinanciering, etc.), planning, (bestuurlijke) risico's en de beheersing hiervan, techniek, marktbenadering, participatie en communicatie.

Op basis van dit plan van aanpak kent het HWBP de subsidiebeschikking toe aan het waterschap en kan de uitvoering van de betreffende projectfase starten. Verantwoording vanuit de deelprojecten gebeurt via specifieke kwartaalrapportages op totaal projectniveau, waarin de gehele financiële programmering wordt gerapporteerd. Dit vormt de basis om regulier, via de BURAP, het algemeen bestuur te informeren.

Aanvullend daarop zal het algemeen bestuur worden geïnformeerd via een bestuurlijke voortgangsrapportage.